

відносини зазнали великих змін з моменту їх започаткування, на даному етапі вони переживають трансформацію, яка позитивно вплине на розвиток України як повноцінного члена міжнародної спільноти [7].

Таким чином, сучасний етап відносин між Україною та Канадою є найбільш важливим, оскільки саме сьогодні наша держава переживає найбільш тяжкі часи і саме Канада надає нам найбільшу та всебічну підтримку у збереженні нашої територіальної цілісності та суверенності. Протягом останніх 10 років було збережено та закладено міцні підвалини для активного й змістовного українсько-канадського діалогу в усіх сферах на найближчу перспективу. Досягнення останніх років засвідчують обопільне бажання та готовність наших держав розвивати активний, чесний та взаємовигідний діалог, свідченням чому є ряд нових ініціатив та проектів, які розраховані як на коротку, так і середньо-термінову перспективу.

Список використаної літератури:

1. Canada-Ukraine relations [Electronic resource]. – Access mode: http://www.ucc.ca/Section_3/.
2. Баран Е. Канадське співробітництво з Україною. Зовнішня торгівля / Е. Баран // Зовнішня торгівля. – 1999. – № 1-2. – С. 31-35.
3. Дойчик М. Стосунки України та Канади в 1991-1996 рр.: патронат чи співробітництво [Текст] / М. Дойчик // Нова політика. – 1998. – № 4. – С. 9-13.
4. Інформаційно-аналітична довідка щодо укладання Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=188053&cat_id=170824.
5. Канада надала Україні кредит на 200 млн. канадських доларів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/finance/991197-kanada-nadala-ukrajini-kredit-na-200-mln-kanadskih-dolariv.html>.
6. Культурно-гуманітарне співробітництво між Україною та Канадою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://canada.mfa.gov.ua/ua/ukraine-%D1%81%D0%B0/culture>.
7. Прямі іноземні інвестиції з Канади в Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/analiz_inv_spivirobnictva/can/4147.html.

Рогожкіна Л.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті проаналізовано основні напрями політичної системи сучасної Великобританії, проаналізовано політичні звичаї та традиції політичного життя. Розкрито особливості головних напрямів реформування державного управління країни, окреслено ключові завдання і перспективи подальших політичних інновацій.

Ключові слова: Палата лордів, Палата громад, виборча система, програма консерваторів.

Вибір країни для вивчення не є випадковим і обумовлений тією політичною і соціально-економічною роллю, яку відіграє Велика Британія у світі. Ця держава визнається стабільною демократичною державою, в якій демократичні інститути і процеси поєднані з економічним добробутом і соціальною захищеністю населення.

Великобританія являє собою світову державу, яка входить до Європейського Союзу, НАТО та є членом Ради Безпеки ООН в якості одного з п'яти постійних членів. Як зазначає О.Г. Данільян: «На формування сучасної політико-правової системи Великобританії вплинули багато факторів, серед яких назвемо найголовніші: географічна віддаленість від континентальної Європи, відносна політична автономія держави, особливості історичного розвитку, своєрідність фінансової системи, оригінальність правової системи при відсутності писаної Конституції, а також наявність стійкої політичної традиції у функціонуванні інститутів влади. Географічна віддаленість Британії від континентальної Європи навіть викликала думки про її певну невизначеність у приналежності до Європи. Адже, з однієї сторони – Великобританія невід'ємна частина Європи і повноправний член Євросоюзу з 1973 р., а з іншої – домініони, країни, території, протекторати – члени Британської Співдружності – минулий спадок імперії – це особливий політичний і культурний простір, який не вписується у європейські рамки. Англійський політолог Річард Роуз назвав Британію «кораблем у європейських водах, який готовий у будь-який момент відпливти» [2, с. 48].

У Великобританії існує багатий історичний досвід пошуку ефективних відповідей на виклики часу, який став складовою частиною політичної традиції, дуже важливої для функціонування політичних інститутів. «Особливістю історичного розвитку Великобританії відмітимо наявність усталеної, укоріненої у давніх політичних інститутах традиції, яку дослідник історії англійської палати лордів М.О. Алексєєв називає «стовпом усієї Британської державності» – відзначає В. Гончврук [1, с. 43]. Перехід до демократії тут відбувся при наступництві таких політичних інститутів як монархія, палата лордів, палата общин, кабінет міністрів - традиційні інститути адаптувались до нових політичних реалій. Великобританія стала централізованою монархією в епоху Середньовіччя, утвердила верховенство світської влади над духовною у XVI ст. при королі Генріхові VIII Тюдор, який запровадив у країні англіканство та збудувала тільки їй властиву систему парламентаризму наприкінці XVII ст.

Великобританію називають класичною державою з парламентарною формою правління. Всі інші парламентарні політичні системи є схожими, мають деякі відхилення від цієї класичної парламентарної форми у тій чи іншій мірі наближаються до Великобританії, але не співпадають з нею повністю. Саме у Великобританії вперше виникли і укорінились інститути стабільного представницького правління, які покладені в основу будь-якої сучасної демократії, що діє у масштабах значної національної держави. Як зазначає відомий американський вчений Габрієль Алмонд у світі «нових демократій» Англія знаходиться відокремлено, так як представляє собою «стару демократію». Демократія тут встановилась скоріше як продукт еволюції аніж революції; поступовий процес демократизації тривав протягом століть.

У Великобританії, одній зі старіших держав світу, політична система складалася не відразу, а як підсумок тривалої еволюції; повільний же процес демократизації політичних інститутів тривав декілька століть. Відомо, що

політична система Об'єднаного Королівства Великобританії та Північної Ірландії – конституційна монархія. За період тисячолітнього існування найважливіший елемент британської політичної системи – монархія – поступово втратила свою владу; тому королева Єлизавета II, як і будь-який інший монарх в умовах конституційної монархії, «царює, але не керує». Владу царюючих персон було обмежено знаменитою Magna-Charta Liberatum – Великою хартією вільностей [4, с. 160].

Політичні звичаї і традиції не обмежуються вузькою сферою політичного життя чи якоюсь частиною політичної системи. Вони діють практично у всіх сферах здійснення політичної влади. Так, політичні звичаї виступають як конкретизовані норми поведінки різних організацій – структурних елементів політичної системи у сфері відносин з приводу проведення виборчих кампаній, самих виборів тощо. Пояснюється це тим, що вони складаються на підставі фактичних політичних відносин, в силу їх багатократного повторення; їх існування обумовлено й тим, що звичаї виступають в ролі своєрідних засобів організації виконання правової норми, поєднуються з нею і тісно переплітаються.

Уся верховна законодавча влада у Великобританії належить двопалатному парламенту (Палаті лордів і Палаті громад). Палата громад відіграє провідну роль у діяльності парламенту. Вона обирається на строк не більше п'яти років і налічує 650 членів – по одному представнику від кожного з 650-ти виборчих округів, на які розділено територію країни. Палата лордів є деякою мірою анахронізмом. Члени її не обираються загальним голосуванням; значна частина її складу – спадкові лорди, які засідають там (ті, що мають право засідати) за правом народження.

Основну роль у парламенті відіграє Палата громад. На відміну від Палати лордів, склад Палати громад регулярно оновлюється відповідно до результатів загальних виборів. Її домінуючий вплив на британське політичне життя пояснюється вже тим, що тут затверджуються всі закони. Саме депутати Палати громад становлять основу уряду країни, а сам уряд формується партією, що має більшість у Палаті громад [2, с 49].

Вищу виконавчу владу Великобританії сьогодні покладено на Кабінет міністрів, який і здійснює розробку національної політики в усіх сферах суспільного життя. Відомо, що Кабінет міністрів в усіх політичних системах є корпусом радників глави держави, які, як правило, очолюють різні державні департаменти. Кабінет міністрів став важливою складовою уряду в тих країнах, в яких законодавча влада представлена парламентом, але його форми різняться за деякими ознаками.

«Важливе положення в політичній системі Великобританії займають партії, що представляють широкий спектр думок громадян з різних питань. Партійна система Британії звичайно характеризується як двопартійна. Складовими її елементами у ХІХ – на початку ХХ ст. були консервативна та ліберальна партії, а з 20-х рр. ХХ ст. – консервативна та лейбористська. Значне місце в партійній системі країни посідає ліберально-демократична партія, яка серйозно впливає

на ухвалення рішень у Палаті громад, а також на формування уряду. Необхідно зазначити зростаючу популярність Національної партії Шотландії та Уельської національної партії» – зазначає О.Г. Данильян в статті «Особливості формування та вдосконалення політичних систем європейських країн (на прикладі Великобританії)» [2, с. 49].

Активна участь країни в європейській інтеграції, зростання непродуктивної сфери в економіці призвели до змін у соціальній структурі суспільства, до певного розбалансування у сфері управління. Для усунення цих проблем уряд Великобританії наприкінці 90-х рр. ХХ ст. зробив кроки для модернізації державного управління, які базувалися на переконаності, що стійкість і перспективи політичної системи багато в чому залежать від модернізації державного управління і підвищення ефективності роботи органів місцевої влади. Серед головних напрямів реформування державного управління керівництвом країни обране забезпечення комплексного підходу до розробки державної політики, орієнтованої на загальнонаціональні інтереси та стратегічні завдання.

Для досягнення цієї мети в 1999 р. прем'єр-міністр Великобританії Тоні Блер подав програму реформування державного управління, опубліковану в Білій книзі під назвою «Модернізація уряду». Біла книга виділяє п'ять пріоритетних напрямів реформування органів державного управління Великобританії, реалізація яких покликана підвищити її ефективність та якість. Серед них: 1) вдосконалення методів розробки державної політики з урахуванням загальнонаціональних інтересів і стратегічних цілей; 2) посилення цілеспрямованості і відповідальності за розподіл послуг за рахунок більшої уваги до інтересів різних соціальних груп; 3) поліпшення якості й підвищення ефективності державних послуг, впровадження інноваційних підходів та прогресивного практичного досвіду; 4) використання в державному управлінні інформаційних технологій для повнішого задоволення потреб громадян і поширення послуг через електронні мережі; 5) модернізація державних служб шляхом зміни системи стимулювання службовців, поліпшення системи оцінки показників роботи, а також за рахунок більш широкого доступу до подібної діяльності для жінок, національних меншин, індивідів [5, с. 18].

Незважаючи на певні успіхи в реалізації даної програми, Тоні Блер у 2007 р. під тиском громадськості був вимушений піти у відставку, яка обвинуватила його в розв'язуванні іракської війни 2003 р.. На виборах в Європарламент в 2009 р. лейбористська партія зайняла тільки третє місце і одержала удвічі менше голосів, ніж консерватори. На парламентських виборах, що пройшли 6 травня 2010 р., лейбористи також програли консерваторам. Прем'єр-міністр Великобританії Гордон Браун, який очолював партію, розцінив поразку лейбористів на виборах як негативну оцінку його діяльності виборцями і подав у відставку. Після відставки Гордона Брауна у Великобританії був сформований новий уряд, прем'єр-міністром якого став консерватор Девід

Кемерон, який відразу після свого призначення вибрав собі в заступники лідера ліберал-демократів Ніка Клегга.

Головними пунктами програми консерваторів є скорочення зайвого фінансування соціальних програм і ролі держави в економіці, відповідальніше витрачання державних коштів, заохочення приватної підприємницької ініціативи, захист традиційних сімейних цінностей, прийняття закону про обов'язкове винесення на референдум будь-якого рішення про передачу владних повноважень від Великобританії до Євросоюзу.

Розглядаючи шляхи еволюції політичних систем розвинених країн Європи, можна констатувати, що всі вони, з одного боку, є ліберально-демократичними, а з другого – мають безліч відмінностей. Разом з тим, будучи породжені схожими соціально-економічними умовами, релігіями, культурами, традиціями, ці політичні системи забезпечують ефективний розвиток економіки, а також один з найвищих у світі ступенів прав і свобод для своїх громадян. шлях, пройдений розвиненими західноєвропейськими країнами (Франція, Німеччина, Великобританія) у вдосконаленні своїх політичних систем, є безцінним досвідом для країн, що перебувають у транзитивному стані – від тоталітаризму до демократії.

Список використаної літератури:

1. Гончарук В. Особливості двопартійних систем США та Великобританії /В. Гончарук // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. – 2011. - № 104. – С. 43 - 46.
2. Данильян О. Г. Особливості формування та вдосконалення політичних систем європейських країн (на прикладі Великобританії) / О. Г. Данильян // Державне будівництво та місцеве самоврядування – Випуск 20 – 2010. – С.48-59.
3. Лобанов В. Повышение эффективности работы органов местной власти: опыт Великобритании / В. Лобанов, Д. Садлер. – Режим доступу: <http://www.ptpu.ru>
4. Соколов А. Особенности современной политической системы Великобритании /А. Соколов // Наукові праці. Серія «Політичні науки». – 2006. – Вип. 41, Т. 54. – С. 160-164.
5. Черінько І. Реформування Палати лордів Великобританії в контексті політики лейбористського уряду Тоні Блера. / І. Черінько – К.: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, 2006.– 37 с.

Шевчук Ю.О.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ІНТЕРЕСИ І ПРІОРИТЕТИ

У статті висвітлюється становище, інтереси , пріоритети зовнішньої політики України. Також розповідається про багатосторонню дипломатію, а саме активна участь в ООН та СНД.

Ключові слова: Зовнішня політика; національні інтереси ; двосторонні міжнародні відносини ; співробітництво в Європі; ООН та універсальні міжнародні організації.

Україна займає вигідне геополітичне становище між Заходом і Сходом. Проте само по собі вигідне геополітичне становище автоматично не забезпечує вигоди для країни. Це повинна робити зовнішня політика країни.